

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 198/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniam Okresného riaditeľstva Policajného zboru Malacky ČVS: ORP-504/1-VYS-MA-2020 zo 4. novembra 2020 a Okresnej prokuratúry Malacky č. k. 1 Pn 436/20/1106-8 z 28. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 25. februára 2021 domáha vyslovenia porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu nálezom vysloviť porušenie jeho označených práv napadnutými rozhodnutiami OČTK, jedno z označených rozhodnutí zrušiť a vrátiť jeho vec OČTK na ďalšie konanie. V ústavnej sťažnosti žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, poukazujúc na svoje majetkové pomery, ktoré mu podľa jeho vyjadrenia nedovoľujú dať sa zastupovať zvoleným právnym zástupcom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a) Trestného zákona. Uznesením Okresného riaditeľstva policajného zboru Malacky, odboru kriminálnej polície, prvého oddelenia vyšetrovania (ďalej len „polícia“) ČVS: ORP-504/1-VYS-MA-2020 zo 4. novembra 2020 (ďalej len „uznesenie polície“) bolo predmetné podanie sťažovateľa podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietnuté. O sťažnosti, ktorú proti uzneseniu polície sťažovateľ podal, rozhodla Okresná prokuratúra Malacky (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením č. k. 1 Pn 436/20/1106-8 z 28. decembra 2020 (ďalej len „uznesenie okresnej prokuratúry“), ktorým sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nedôvodnú.

II. Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vysvetľuje, že odcudzil špecifikovanému prepravcovi tovar v hodnote 5 678 eur, ktorý však podľa vlastného vyjadrenia dobrovoľne vydal hneď na druhý deň polícii, ktorá následne tovar vrátila uvedenému prepravcovi. V rámci predmetného trestného konania boli podľa sťažovateľa všetci poškodení odkázaní so svojimi nárokmi na náhradu škody na civilné súdne konanie. Sťažovateľ uvádza, že dotknutý prepravca nebol nikdy vlastníkom odcudzeného tovaru, no napriek tomu podal na Okresnom súde Malacky (ďalej len „okresný súd“) návrh na vydanie platobného rozkazu, v ktorom podľa sťažovateľa predstieral, že mu odcudzením tovaru vznikla škoda, kde ako dôkaz predložil iba trestný rozsudok, v ktorom bol označený za poškodeného. Okresný súd vydal na základe predmetného návrhu prepravcu platobný rozkaz, ktorým uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť dotknutému prepravcovi sumu 5 678 eur spolu s úrokmi z omeškania. Na základe podaného odporu bol však platobný rozkaz zrušený a podľa vyjadrenia sťažovateľa aj po zrušení platobného rozkazu na nariadenom pojednávaní pokračoval prepravca „v podvode“, keď zmenil svoje skutkové tvrdenia, a to že tovar mu bol políciou vydaný, takže si neuplatňuje skutočnú škodu, ale nepriamu škodu, ktorá mu vznikla tým, že mu skutočný vlastník odcudzeného tovaru nevyplatil odmenu za jeho prepravu. Sťažovateľ dodáva, že vedené civilné konanie nie je ku dňu podania ústavnej sťažnosti právoplatne ukončené.

4. Sťažovateľ v nadväznosti na uvedené poukazuje na to, že podal na dotknutého prepravcu trestné oznámenie, keďže sa podľa jeho mienky dopustil svojim konaním trestného činu podvodu, keď si v civilnom konaní uplatnil neexistujúci nárok, pričom na začiatku konania predstieral, že mu vznikla škoda odcudzením tovaru, ktorého nebol vlastníkom a ktorý bol polícii vydaný, a následne predstieral, že mu vznikla nepriama škoda nezaplatením prepravného vo výške 5 678 eur, čo podľa sťažovateľa nie je pravdou.

5. Sťažovateľ hodnotí ako svojvoľnú, nesprávnu a neústavnú argumentáciu obsiahnutú v označených rozhodnutiach OČTK, ktoré jeho trestné oznámenie odmietli s odôvodnením, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe konajúci súd v civilnom konaní nie je spôsobilým subjektom, ktorý by mohol byť zo strany páchatelia uvedený do omylu, teda že sa vo vzťahu ku konajúcemu súdu nemožno dopustiť trestného činu podvodu.

6. V označenom postupe OČTK prenesenom do oboch namietaných uznesení vidí sťažovateľ porušenie svojich označených práv zaručených ústavou a dohovorom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie všetkých svojich označených práv zaručených ústavou a dohovorom namietanými uzneseniami polície a okresnej prokuratúry. Podstatou jeho argumentácie sú tvrdenia o svojvoľnosti a arbitrárnosti odôvodnenia namietaných rozhodnutí.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv uznesením polície

8. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa prvostupňovým uznesením polície, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej je právomoc ústavného súdu vo vzťahu ku konkrétnemu namietanému rozhodnutiu alebo postupu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 107/2019). Vychádzajúc z tejto judikatúry vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa prvostupňového uznesenia polície, ústavný súd konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu tejto časti ústavnej sťažnosti, ktorou je nedostatok právomoci ústavného súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení polície v prvostupňovom rozhodovaní prostredníctvom sťažnosti, ktorú aj využil, pričom ochranu všetkým jeho označeným právam bola oprávnená a zároveň povinná poskytnúť okresná prokuratúra, ktorej patrilo rozhodovanie o podanej sťažnosti. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti označenému rozhodnutiu polície. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresnej prokuratúry

9. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

10. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry uviedol, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00, II. ÚS 208/2020). Ústavný súd tiež vyslovil, že «Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre» (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00, II. ÚS 208/2020). Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na „trestnom obvinení“ inej osoby) poškodenému nevyplýva v trestnom konaní právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti niekomu (pozri rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vec *Helmers v. Švédsko* z 29. 10. 1991, § 29; vec *Perez v. France* z 12. 2. 2004, § 70).

11. Keďže právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby alebo na podanie obžaloby proti nej na súde prokurátorom nemožno považovať za súčasť základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k porušeniu týchto práv označeným uznesením okresnej prokuratúry vo veci trestného oznámenia sťažovateľa o podozrení zo spáchania trestného činu marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. a) Trestného zákona nemohlo dôjsť.

12. Ústavný súd si je vedomý, že sa v minulosti v niektorých prípadoch odklonil od tejto štandardnej doktríny, podľa ktorej trestné konanie predstavuje vzťah medzi páchatelom a štátom a ústava negarantuje právo tretej osoby, aby iná osoba bola stíhaná a odsúdená. Avšak treba zároveň povedať, že k dôslednému preskúmaniu výsledkov realizovanej trestnoprávnej ochrany pristúpil vo výnimočných prípadoch vzťahujúcich sa na akty dotýkajúce sa telesnej a duševnej integrity jedinca a ďalších základných hodnôt a esenciálnych aspektov súkromného života (pozri napr. III. ÚS 194/06), predovšetkým v prípadoch najzávažnejších trestných činov, ktoré sú svojou povahou spôsobilé zasiahnuť do práva na ľudskú dôstojnosť a do osobnostným práv jednotlivcov, napr. trestný čin obchodovania s ľuďmi (pozri napr. nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 759/2017 z 5. februára 2019).

13. V prípade sťažovateľa však o takto závažný prípad nejde, preto podľa ústavného súdu by o porušení už označeného práva sťažovateľa bolo možné uvažovať len za okolností, že by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľa pozornosť, ktorú vyžaduje zákon.

14. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom dotknutého rozhodnutia okresnej prokuratúry a zistil, že okresná prokuratúra v odôvodnení svojho rozhodnutia sťažovateľovi vo vzťahu k jeho tvrdeniam o spáchaní trestného činu podvodu označeným prepravcom vysvetlila, že objektívna stránka ako súčasť skutkovej podstaty trestného činu podvodu spočíva v obohatení sa na úkor cudzieho majetku a v uvedení do omylu, resp. využitia omylu a vykonanie majetkovej dispozície v omyle, kde sa vyžaduje aj vznik škody. Okresná prokuratúra v nadväznosti na to poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax, v zmysle ktorej je všeobecný súd nespôsobilým subjektom na uvedenie do omylu, teda sa nemožno vo vzťahu k nemu dopustiť trestného činu podvodu. Okresná prokuratúra interpretovala, že sa uvedený názor opiera o podstatnú okolnosť, ktorou je vykonávanie dokazovania pred všeobecným súdom, v rámci ktorého je konajúci súd povinný zisťovať skutkový stav bez dôvodných pochybností. Na záver okresná prokuratúra zdôraznila, že vydanie súdneho rozhodnutia nie je ani majetkovou dispozíciou v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podvodu. V ďalšom bode okresná prokuratúra sťažovateľovi ozrejmila, že po vylúčení podozrenia zo spáchania trestného činu podvodu sa vyšetrovateľ polície zameril na preskúmanie podozrenia zo spáchania trestného činu marenia spravodlivosti, kde odôvodnenie uznesenia polície považovala okresná prokuratúra za náležité a logické.

15. Vychádzajúc zo skutočností uvedených v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto uznesenia, ústavný súd je toho názoru, že okresná prokuratúra v označenom uznesení venovala trestnému oznámeniu sťažovateľa náležitú pozornosť, keď v konaní o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľa postupovala v zmysle zákonných ustanovení (§ 192 a nasl. Trestného poriadku) a jej rozhodnutie, v ktorom vyjadrila odôvodnený právny názor na zistený skutkový stav, spĺňa náležitosti predpokladané Trestným poriadkom. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie

okresnej prokuratúry nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a jej postup a právne závery ňou vyslovené v napadnutom uznesení je nutné považovať za výraz autonómneho prokurátorského rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať, keďže ústavný súd závery uznesenia okresnej prokuratúry považuje za celkom jasné, logické, a teda presvedčivé.

16. Ústavný súd pripomína, že sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave (napr. II. ÚS 88/99, IV. ÚS 423/09, I. ÚS 229/2020). Trestné právo je prostriedkom ultima ratio, čo znamená, že má byť použité len ako najkrajnejší prostriedok a len pri typovo najzávažnejších porušeníach spoločenských vzťahov, záujmov a hodnôt, teda len tam, kde iné možnosti, hlavne prostriedky ostatných právnych odvetví, nie sú dostatočné, boli už vyčerpané, sú neúčinné, prípadne sú zjavne nevhodné (pozri I. ÚS 229/2020). Sťažovateľ má teda možnosť v prebiehajúcim civilnom konaní prednášať svoju argumentáciu smerujúcu k spochybneniu žalobcom (označený prepravca, proti ktorému trestné oznámenie sťažovateľa smerovalo) uplatňovaného nároku.

17. Ústavný súd, vychádzajúc zo zistení uvedených v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto uznesenia, dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci konajúcej okresnej prokuratúry sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru, preto sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia označených práv uznesením okresnej prokuratúry odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. V závere sa ústavný súd vysporiadal aj so žiadosťou sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú prax, v zmysle ktorej je jednou z podmienok vyhovievania žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom skutočnosť, že v jeho prípade nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Keďže ústavný súd, tak ako to je uvedené v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia, skonštatoval dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre nedostatok právomoci a zjavnú neopodstatnenosť, teda jej zjavnú bezúspešnosť, nevyhoveli ani žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (bod 2 výroku).

19. Ústavný súd vzhľadom na všetky svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2021

Peter Molnár
predseda senátu